

ประสิทธิผลของยาสีฟันลดอาการเสียวฟัน ต่อการลดภาวะเนื้อฟันไวเกินเปรียบเทียบกับระหว่างการแปรงฟัน เพียงอย่างเดียวและการแปรงฟันร่วมกับการนวด Effectiveness of Desensitizing Toothpaste on Reducing Hypersensitivity Comparing Between Brushing Alone and Brushing Combined with Massage

รัชฎา ชานูสมารัตน์, รณยุทธ ชานูสมารัตน์

¹ภาควิชาทันตกรรมป้องกัน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Rutchanoo Chansamarat¹, Ronnyut Chansamarat¹

¹Department of Preventive Dentistry, Faculty of Dentistry, Naresuan University

ชม. ทันตสาร 2561; 39(1) : 53-60

CM Dent J 2018; 39(1) : 53-60

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการลดลงของอาการเสียวฟันเมื่อใช้ยาสีฟันลดอาการเสียวฟัน ด้วยการแปรงฟันเพียงอย่างเดียวเทียบกับการแปรงฟันร่วมกับการนวด โดยคัดเลือกอาสาสมัครที่มีอาการเสียวฟันทั้งหมด 70 คน แบ่งอาสาสมัครเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 35 คน กลุ่มที่ 1 แปรงฟันด้วยยาสีฟันลดอาการเสียวฟันเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 2 แปรงฟันด้วยยาสีฟันลดอาการเสียวฟัน จากนั้นนวดบริเวณที่เสียวฟันด้วยยาสีฟันลดอาการเสียวฟันอีกครั้ง เป็นเวลา 1 นาที วันละ 1 ครั้ง ทำการทดสอบอาการเสียวฟันด้วยการกระตุ้นด้วยลม และความเย็น อาสาสมัคร

Abstract

The aim of this clinical trial study was to compare the effect of desensitizing toothpaste between two methods, brushing alone and brushing combine with massage on reduce dentine hypersensitivity. Seventy patients with history of tooth hypersensitivity were selected for the study. The subjects were randomly divided into two groups. Group I: thirty five subjects were advised to brush twice daily for 2 minutes with the desensitizing toothpaste. Group II: thirty five patients were advised

Corresponding Author:

รัชฎา ชานูสมารัตน์

อาจารย์ ภาควิชาทันตกรรมป้องกัน คณะทันตแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

Rutchanoo Chansamarat

Department of Preventive Dentistry,
Faculty of Dentistry, Naresuan University,
Phitsanulok, 65000, Thailand
E-mail: rutchanoo_c@hotmail.com

ประเมินระดับการเสียวฟันโดยใช้ VAS score ที่ก่อนเริ่มการศึกษา 2 4 และ 8 สัปดาห์หลังการใช้ยาสีฟัน ทดสอบทางสถิติเพียร์ ที เทส (Paired T-test) และอินดีเพนเดนท ที เทส (Independent T-test) ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ย VAS score ของทั้งสองกลุ่มลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยกลุ่มที่แปรงเพียงอย่างเดียว และกลุ่มที่แปรงร่วมกับนวดทำให้อาการเสียวฟันลดลงร้อยละ 56 และ 70 ตามลำดับ จากผลการศึกษาสรุปได้ว่ากลุ่มที่แปรงร่วมกับนวดทำให้อาการเสียวฟันลดลงมากกว่ากลุ่มที่แปรงเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

คำสำคัญ: เสียวฟัน แปรงร่วมกับนวด ยาสีฟันลดอาการเสียวฟัน

to brush twice daily and massage after brushing for 1 time per day on sensitive teeth with desensitizing toothpaste. The air and cool water stimuli were used to evaluate dentine hypersensitivity. The visual analog score (VAS score 0-10) was used as measuring tool to record data at baseline, 2, 4 and 8 weeks respectively. Paired T-test and Independent T-test were performed with Pvalue < 0.05 were considered as statistically significant. The results showed that means VAS score of both group were reduced significantly ($p < 0.05$). The means percentage reduction of sensitivity scores of Groups 1 and 2 were 56% and 70%, respectively. The clinical trial showed that teeth in the brushing combined with massage was significantly more effective in reducing dentine hypersensitivity compared to the brushing group ($p < 0.05$).

Keywords: dentinal hypersensitivity, brushing combined with massage, desensitizing paste

บทนำ

ภาวะเนื้อฟันไวเกิน (Dental hypersensitivity) หรืออาการเสียวฟันเป็นปัญหาที่พบได้มากในคนทั่วไปซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ทำให้พฤติกรรมการดื่มและทานอาหารเปลี่ยนไป และบ่อยครั้งที่จำเป็นต้องมาพบทันตแพทย์เนื่องจากอาการเสียวฟัน โดยอาการเสียวฟัน พบได้บ่อยในกลุ่มอายุ 20-40 ปี พบที่ฟันกรามน้อยมากที่สุด รองลงมาคือฟันตัดและฟันเขี้ยว โดยมักจะพบที่บริเวณคอฟันทางด้านแก้ม^(1,2)

ภาวะเนื้อฟันไวเกินหรืออาการเสียวฟันมีสาเหตุมาจากการสูญเสียเคลือบฟันหรือเคลือบรากฟัน ทำให้เกิดการเผยผิของท่อเนื้อฟัน⁽³⁾ เมื่อมีการกระตุ้นด้วยสิ่งแวดลอมภายนอก เช่น ความร้อน ความเย็น ลม การสัมผัส หรือสารเคมีต่าง ๆ จะทำให้เกิดอาการเสียวฟัน โดยการเสียวฟันหรือภาวะเนื้อฟันไวเกินนั้นเป็นลักษณะการปวดแปลบเป็นระยะเวลาดสั้น ๆ

และในบางครั้งอาจมีการปวดตื้อตามมาได้ กลไกการเกิดอาการเสียวฟัน ถูกอธิบายด้วยทฤษฎีไฮโดรไดนามิก (Hydrodynamic theory) คือ เมื่อมีสิ่งกระตุ้นกระทำต่อผิวฟันที่มีการเผยผิออก ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของของเหลวที่อยู่ในท่อเนื้อฟัน ไปกระตุ้นปลายประสาทสำหรับความรู้สึกเจ็บปวด และทำให้เกิดอาการเสียวฟันขึ้น⁽⁴⁾ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการสูญเสียเคลือบฟันและการเผยผิของท่อเนื้อฟันนั้น มาจากการแปรงฟันที่แรงเกินไป ใช้แปรงสีฟันขนแข็ง เทคนิคการแปรงฟันที่ผิดวิธี ความถี่ และเวลาที่ใช้ในการแปรงมากเกินไป นอกจากนี้อุปนิสัยชอบกัดแน่นฟัน การทานอาหาร และเครื่องดื่มที่มีรสเปรี้ยวหรือเป็นกรด ยาบางชนิด ก็ทำให้เกิดการสูญเสียเคลือบฟันได้เช่นกัน^(3,5)

การรักษาอาการเสียวฟันแบ่งเป็น 2 วิธีหลัก คือ การยับยั้งการส่งสัญญาณประสาท และการอุดท่อเนื้อฟันที่เป็ดออก โดยสารที่นำมาใช้ในปัจจุบันมีหลายชนิด เช่น เกลือ